

Sarajevo, 09.09.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.09.2019.- 06.09.2019.

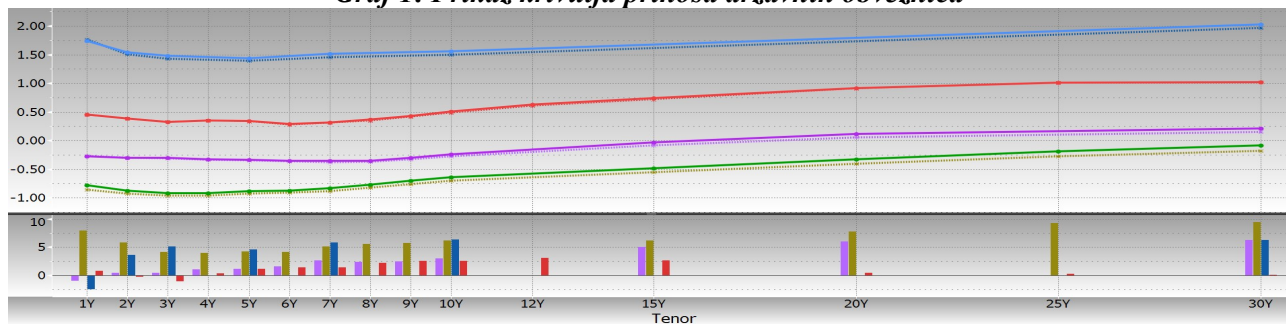
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	30.8.19		6.9.19		30.8.19		6.9.19		30.8.19		6.9.19		30.8.19		6.9.19	
2 godine	-0,93	-	-0,87	↗	1,50	-	1,54	↗	0,40	-	0,39	↘	-0,30	-	-0,29	↗
5 godina	-0,92	-	-0,88	↗	1,39	-	1,43	↗	0,33	-	0,34	↗	-0,35	-	-0,33	↗
10 godina	-0,70	-	-0,64	↗	1,50	-	1,56	↗	0,48	-	0,51	↗	-0,27	-	-0,24	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	30.8.19		6.9.19	
3 mjeseca	-0,710	-	-0,666	↗
6 mjeseci	-0,782	-	-0,772	↗
1 godina	-0,847	-	-0,765	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.09.2019. godine (pune linije) i 30.08.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica početkom protekle sedmice nisu bilježili bitnije promjene usljed i dalje visoke potražnje za sigurnijim investicijama, zbog globalnih rizika, a dodatno pod uticajem povećanih izgleda prijevremenih izbora u Velikoj Britaniji. Prinosi ovih obveznica su sredinom sedmice zabilježili rast, a na optimizam investitora uticaj su imale smanjene političke tenzije, koje su mjesecima prisutne u Hong Kongu, kao i objavljeni ekonomski indikatori koji su pokazali da privredni rast možda i nije u tako lošoj situaciji kao što su neki očekivali. Na dalji rast prinosa uticaj su imale vijesti o najavljenom nastavku pregovora između SAD i Kine početkom oktobra, kao i smanjenje rizika od Brexita bez sporazuma. Prinosi njemačkih obveznica su u odnosu na prethodnu sedmicu povećani između 4,5 i 6 baznih poena. Nominovani kandidat za nasljednika predsjednika ECB Christine Lagarde je prilikom izlaganja pred Evropskim parlamentom izjavila da će „žustro“ reagovati protiv inflacije koja je uporno isuviše niska, što je protumačeno na način da će nastaviti da slijedi politiku aktuelnog predsjednika Draghija. Ipak, izjava koja je uticala na rast prinosa sigurnijih obveznica eurozone je bila ta da, u isto vrijeme ECB treba da bude svjesna potencijalnih negativnih efekata vlastitih nekonvencionalnih politika te da u obzir uzme zabrinutost ljudi oko istog. Izjave nekoliko zvaničnika ECB, uključujući i predsjednika Centralne banke Francuske De Galhaua su doveli u pitanje spremnost da se ponovno aktivira program kupovina obveznica. Zbog navedenog tržišta sada očekuju da će ECB na sjednici koja se održava 12.

septembra donijeti odluku o smanjenju kamatnih stopa na depozite banaka za 10 baznih poena, na rekordnih -0,50%, s tim da je sada neizvjesno da li će ponovo biti uvedene kvantitativne olakšice.

Prinosi italijanskih obveznica su bilježili priličan pad početkom prošle sedmice pod uticajem pozitivnih vijesti o novoj koalicionoj vladi na čelu s premijerom Conteom. Conte, koji je osigurao povratak na mjesto premijera nepunih mjesec dana nakon što je bio prisiljen da odstupa s vlasti, je polovinom sedmice i formalno prihvatio mandat od predsjednika Mattarellae, a izbor novih ministara sugerira da će nova Vlada zauzeti znatno više proevropski stav. Na sedmičnom nivou prinosi italijanskih obveznica su smanjeni između 12 i 15 baznih poena, a rekordno nizak nivo prinosa desetogodišnjih italijanskih obveznica od 0,81% zabilježen je na zatvaranju tržišta u srijedu.

Za Njemačku su u posmatranom periodu objavljeni podaci o padu fabričkih porudžbina, kao i padu industrijske proizvodnje u julu. Oba podatka su bila slabija od očekivanja, što povećava mogućnost da bi najveća evropska privreda mogla zapasti u tehničku recesiju, nakon što je već zabilježen negativan GDP u drugom kvartalu, dok ekonomski podaci objavljeni za početak trećeg kvartala ukazuju na nastavak slabosti.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	AUG	47,0	47,0	46,5
2.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	AUG	53,4	53,5	53,2
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	AUG	51,8	51,9	51,5
4.	GDP – EZ (kvartalno) final.	II kvartal	0,2%	0,2%	0,4%
5.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	JUL	0,2%	0,2%	0,7%
6.	Maloprodaja – EZ (G/G)	JUL	2,0%	2,2%	2,8%
7.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	JUL	-4,2%	-5,6%	-3,5%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	JUL	-3,9%	-4,2%	-4,7%
9.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	JUL	-4,45	-4,61	-5,25
10.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) final.	II kvartal	0,2%	0,2%	0,4%
11.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	AUG	-	54,4	-4,3
12.	Stopa nezaposlenosti – Irska	AUG	-	5,2%	5,3%
13.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	JUN	-	17,0%	17,1%
14.	Stopa inflacije – Holandija	AUG	2,6%	3,1%	2,6%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili rast za 4 do 6 baznih poena. Početkom sedmice objavljena je „Beige Book“ koja ukazuje na to da je ekonomija SAD nastavila rast skromnim tempom od početka jula do kraja augusta. Većina regija izvjestila je o skromnom ili umjerenom rastu poslovnih aktivnosti, dok su proizvodne i potrošačke aktivnosti bile volatilne. Predsjednik Feda iz New Yorka Williams je izjavio da se tržište rada u SAD i dalje čini snažnim, ali da treba pažljivo posmatrati niz faktora koji mogu uticati na ekonomske izgledе, uključujući prvenstveno usporavanje globalnog ekonomskog rasta, jačanje trgovinskih tenzija te Brexit. Sličan stav ima i predsjednik Feda Powell, koji je istakao da izgledi za američku ekonomiju i dalje ostaju povoljni sa umjerenim rastom, jakim tržištem rada i inflacijom koja se približava ciljanom nivou od 2%. Takođe, Powell je naglasio da Fed pažljivo prati rizike, kao što su usporavanje globalnog rasta i neizvjesnosti oko trgovinske politike.

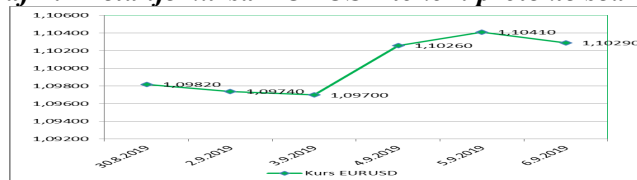
Što se tiče dešavanja oko trgovinskog rata, Kina je podnijela prijavu Svjetskoj trgovinskoj organizaciji zbog najnovijih tarifa koje su SAD uvele, a kojima je prekršen konsenzus koji su postigli lideri ove dvije zemlje na sastanku u Osaki krajem juna.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	AUG	3,7%	3,7%	3,7%
2.	Nefarmerski sektor	AUG	160.000	130.000	159.000
3.	Privatni sektor	AUG	150.000	96.000	131.000
4.	Prerađivački sektor	AUG	5.000	3.000	4.000
5.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	JUL	-53,4	-54,0	-55,5
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	31. AUG	215.000	217.000	216.000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	1. SEP	-	63,4	62,5
8.	Zarade zaposlenih (G/G)	AUG	3,0%	3,2%	3,3%
9.	Obim porudžbina trajnih dobara F	JUL	2,1%	2,0%	1,8%
10.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	JUL	0,3%	0,1%	-0,7%
11.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	AUG	50,0	50,3	50,4
12.	PMI indeks uslužnog sektora F	AUG	50,9	50,7	53,0
13.	ISM indeks prerađivačkog sektora	AUG	54,0	56,4	53,7

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,0982 na nivo od 1,1029.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Prošla sedmica u Velikoj Britaniji je protekla u znaku političkih neizvjesnosti o pitanju ishoda Brexita. Parlament Velike Britanije je poduzeo prvi korak kojim se blokira Brexit bez sporazuma, tako što je preuzeta kontrola nad predstojećim dnevnim redom Parlamenta. Glasanjem parlamentaraca (s odnosom 328-301) Vlada Velike Britanije, na čelu s premijerom Johnsonom, je izgubila punu slobodu da vodi pregovore o Brexitu. Protivnici Brexita bez sporazuma su predložili Donjem domu Parlamenta legislativu koja zahtijeva da premijer zatraži produženje člana 50. u slučaju da sporazum s EU ne bude postignut do sredine oktobra. S druge strane, Vlada je u ovakvim okolnostima pozvala na prijevremene generalne izbore koji bi mogli biti održani 14. ili 15. oktobra. Prema Zakonu o Parlamentu prijevremeni izbori mogu biti raspisani ukoliko 2/3 poslanika glasa za raspuštanje Parlamenta i izbore. Premijer Johnson je pozvao na prijevremene izbore 15. oktobra, nakon što je izgubio većinu u Parlamentu. Ipak, ovaj poziv nije dobio potrebnu većinu. Johnson će pokušati da ponovo pozove na prijevremene izbore nakon Bennovog zakona, kojim će biti prisiljen da zatraži produženje člana 50, nakon što ovaj prijedlog prođe sve parlamentarne nivoe i postane zakon. Guverner BoE Carney je izjavio da je BoE smanjila prognoze procjene štete od najgoreg scenarija Brexita, zbog koraka koji su poduzeti od kraja prošle godine. Carney je istakao da BoE sada očekuje da bi GDP mogao zabilježiti kontrakciju za najviše 5,5%, što je manje smanjenje od 8%, koliko su iznosila očekivanja u novembru prošle godine. U pismu koje je upućeno zakonodavcima Carney naglašava da je BoE načinila scenarije u kojima ukazuje šta bi se moglo desiti, a ne i koji je to najvjerovatniji ishod.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor	AUG	48,4	47,4	48,0
2.	PMI uslužni sektor	AUG	51,0	50,6	51,4
3.	PMI građevinski sektor	AUG	46,5	45,0	45,3
4.	Zvanične rezerve (promjena u mln USD)	AUG	-	1.918	1.749

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,90415 na nivo od 0,89788, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2156 na nivo od 1,2283.

JAPAN

Referentni prinos na desetogodišnje obveznice je tokom trgovanja protekle sedmice bilježio rekordno niske nivoe te su tržišni analitičari istakli da su među opcijama BoJ na septembarskoj sjednici smanjenje referentne kamatne stope, povećanje kupovina aktive ili širenje dozvoljenog raspona ciljanog nivoa prinosa na desetogodišnje obveznice. Nakon što je krajem prošlog mjeseca BoJ smanjila iznos za kupovine obveznica sa dospijećem od 5 do 10 godina za 50 milijardi JPY, protekle sedmice je objavljeno da je i iznos za kupovinu obveznica s dospijećem između 10 i 25 godina smanjen za 20 milijardi JPY. Na taj način BoJ nastoji da zaustavi dalje smanjenje referentnog prinosa desetogodišnjih obveznica na rekordno niske nivoe, te da spriječi dalje poravnanje krive prinosa. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da je smanjenje kamatnih stopa dalje u negativnu zonu jedna od opcija koja stoji na raspolaganju BoJ u narednom periodu, ali da se u obzir mora uzeti uticaj koji takav potez može imati na japanski bankarski sistem i funkcionisanje finansijskog tržišta.

Iz Ministarstva finansija Japana je saopšteno da su budžetski zahtjevi japanskih ministarstava zabilježili rekordan iznos za narednu fiskalnu godinu koja počinje u aprilu (105 biliona JPY). Fiskalna reforma nužno je potrebna Japanu, koja je zemlja sa najvećim javnim dugom na svijetu. Rekordan rast budžetskih zahtjeva rezultat je povećanja troškova socijalne skrbi za podršku starenju stanovništva, te sve većih vojnih troškova.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

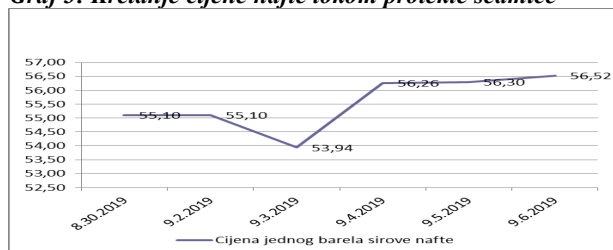
Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	AUG	-	1.331,6	1.316,5
2.	Vodeći indeks P	JUL	93,2	93,6	93,6
3.	Koicidirajući indeks P	JUL	100,7	99,8	99,5
4.	Kapitalna potrošnja (G/G)	II kvartal	1,7%	1,9%	6,1%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	AUG	-	49,3	49,4
6.	PMI uslužnog sektora F	AUG	-	53,3	51,8
7.	Monetarna baza (G/G)	AUG	-	2,8%	3,7%
8.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	JUL	0,8%	0,8%	2,7%
9.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	JUL	0,1%	-0,3%	0,4%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 116,83 na nivo od 117,89. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio blagi rast s nivoa od 106,28 na nivo od 106,92.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,10 USD (50,17 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je smanjena, nakon što je OPEC tokom prošlog mjeseca povećao proizvodnju nafte, prvi put od kada je započeta nova runda smanjenja ponude. Prema istraživanju Bloomberg, Nigerija i Saudijska Arabija su predvodnice u ovom povećanju, a zajedno su povećale ponudu za 200.000 barela dnevno, te je ukupna ponuda povećana na 29,99 miliona barela dnevno. Uticaj na smanjenje cijene nafte imale su i izjave predsjednika Trumpa, koji je ponovo upozorio na trgovinske pregovore s Kinom, ali i iznenađujuće usporenje prerađivačkog sektora u SAD. Trump je početkom sedmice istakao da će se lanac ponude Kine raspasti, ukoliko Kina nastavi da prkosi SAD u trgovinskim pregovorima. Nakon što su SAD sredinom sedmice intenzivirale najave sankcija prema Iranu i nakon što je Rusija saopštila da će smanjiti proizvodnju nafte u septembru, cijena nafte je zabilježila rast. Do kraja sedmice cijena ovog energenta je bilježila blagi rast, nakon što je Kina saopštila da će nastaviti pregovore sa SAD i pokušati da riješi trgovinske prepreke koje su se odrazile na globalni rast i potrošnju nafte. Saudijska Arabija je smijenila ministra energije Khalid al-Falihu, dok je na njegovu poziciju imenovan sin kralja Saudijske Arabije, čime je kraljevska porodica, prvi put, preuzela vođenje energetske politike najvećeg svjetskog izvoznika nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 56,52 USD (51,25 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.520,38 USD (1.384,43 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata se održavala na nivou preko 1.500 USD po unci, iako je na sedmičnom nivou zabilježen pad cijene od 0,89%. Početkom sedmice cijena zlata je bilježila rast, nakon što su SAD i Kina u skladu s planom uvele nove carine. Komisija za trgovanje fjučersima na dobra (CFTC) je objavila vijest da su hedž fondovi i menadžeri tržišta novca povećali svoje „bikovske“ pozicije na zlatu na COMEX berzi u sedmici zaključno sa 27. augustom. Sredinom sedmice cijena zlata je povećana, te se našla na najvećem nivou od kraja marta 2013. godine pod uticajem slabijih podataka prerađivačkog sektora u SAD. Nakon što je cijena ovog plemenitog metala ostvarila navedeni rast, investitori su počeli sa snažnijim prodajama zlata s ciljem ostvarenja profita. Do smanjenja cijene zlata došlo je i pod uticajem ublažavanja tona između Kine i SAD. Zalihe SPDR Gold Trust fonda su, prema objavljenim podacima tokom protekle sedmice, povećane za 1,34% na ukupnih 890,04 tone. Kina je povećala zlatne rezerve sa skoro 100 tona od decembra prošle godine, kada je počela s pojačanim kupovinama zlata usljed pojačanih trgovinskih tenzija sa SAD, kao i rastuće cijene zlata. Na kraju augusta rezerve zlata Kine su dostigle nivo od 62,45 miliona unci, dok su u mjesecu ranije iznosile 62,26 miliona unci. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.506,82 USD (1.366,23 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

